EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.11.2023
COM(2023) 703 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/1024 (avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/1024 (avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Direktiiv (EL) 2019/1024[1] avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta võeti vastu 20. juunil 2019 ja jõustus 16. juulil 2019.

Direktiiviga (EL) 2019/1024 luuakse õigusraamistik avaliku sektori asutuste või teatavate riigi osalusega äriühingute valduses oleva teabe (geograafiline teave, kinnistusraamatu teave, statistiline või õigusteave, ning avaliku sektori rahastatud teadusandmed) taaskasutamise kohta. Direktiivi eesmärk on suurendada avaliku sektori valduses oleva teabe sotsiaal-majanduslikku potentsiaali, näiteks muutes selle idufirmadele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele hõlpsamini kättesaadavaks, suurendades dünaamiliste andmete ja eriti suure majandusliku mõjuga andmestike pakkumist ning edendades konkurentsi ja läbipaistvust teabeturul. See on üks meetmetest, mille eesmärk on hoogustada ELi andmepõhist majandust ja tehisintellekti arendamist.

Direktiiviga (EL) 2019/1024 võeti kasutusele väärtuslike andmestike mõiste. Need on määratletud kui dokumendid, mille taaskasutamist seostatakse ühiskonnale ja majandusele oluliste hüvedega. Seetõttu kohaldatakse nende suhtes eraldi eeskirju, mis tagavad nende tasuta kättesaadavuse masinloetavas vormingus. Liikmesriigid peavad tegema need kättesaadavaks rakendusliideste kaudu ja asjakohasel juhul hulgiallalaaditud andmetena. Väärtuslike andmestike temaatiline kohaldamisala on esitatud direktiivi I lisas, kus on loetletud kuus temaatilist kategooriat (georuumilised andmed, Maa seire ja keskkond, meteoroloogiateave, statistika, äriühingud ja äriühingu omandisuhted, liikuvus).

Direktiiviga (EL) 2019/1024 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Direktiivi (EL) 2019/1024 artikli 13 lõikega 2 on antud komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et lisada sinna uusi väärtuslike andmestike temaatilisi kategooriaid, kajastamaks arenguid tehnoloogias ja turgudel. Vastavalt direktiivi (EL) 2019/1024 artikli 15 lõikele 2 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte viieks aastaks alates 16. juulist 2019. Komisjon peab esitama delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (uuesti sõnastatud), (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56–-83).

3. DELEGEERITUD ÕIGUSTE RAKENDAMINE

Direktiivi (EL) 2019/1024 artikli 13 lõike 2 kohaselt on komisjonil õigus võtta kooskõlas direktiivi artikliga 15 vastu delegeeritud õigusakte direktiivi I lisa muutmiseks, et lisada sinna uusi väärtuslike andmestike temaatilisi kategooriaid, kajastamaks arenguid tehnoloogias ja turgudel.

3.1. ARUANDEPERIOODIL KASUTATUD ÕIGUSED

Komisjon ei ole seni kasutanud talle direktiivi (EL) 2019/1024 artikli 13 lõikega 2 antud õigust.

Direktiivi (EL) 2019/1024 I lisas sätestatud kuus algset kategooriat andsid piisava temaatilise ulatuse väärtuslike andmestike esimese nimekirja koostamiseks. Seepärast ei ole komisjon veel kasutanud oma delegeeritud õigust muuta I lisa ja lisada uusi väärtuslike andmestike temaatilisi kategooriaid. Komisjon teeb otsuse delegeeritud volituste kasutamise kohta, kui ta on kogunud tõendeid selle kohta, kuidas liikmesriigid rakendavad väärtuslike andmestike esimest nimekirja. Selle ettevalmistamiseks tellis komisjon juba uuringu,[2] mille abil teha kindlaks võimalikud uued temaatilised kategooriad.

KOKKUVÕTE

Komisjon peab vajalikuks pikendada määruse (EL) 2019/1024 artikli 13 lõikega 2 ette nähtud volituste delegeerimist kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 15 lõikega 2 automaatselt viieks aastaks. Selle ajend on võimalus, et lähiaastatel võib olla vaja lisada kooskõlas direktiivi (EL) 2019/1024 artikli 13 lõike 2 alusel antud õigusega uusi väärtuslike andmestike temaatilisi kategooriaid. Eriti oluline on tagada õigusraamistiku vajalik paindlikkus, et kohandada seda uusima arenguga tehnoloogias ja turgudel ning võimaldada komisjonil hõlmata tulevikus uusi avaliku sektori valduses oleva teabe teemavaldkondi.

Käesoleva aruande esitamisega täidab komisjon määruse (EL) 2019/1024 artikli 15 lõike 2 kohase aruandekohustuse.

Komisjon palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul võtta käesolev aruanne teadmiseks.

[2] Euroopa Komisjon, sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat. Andmeteemade kindlaksmääramine avaliku sektori valduses olevate väärtuslike andmestike laiendamiseks – lõppuuring, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus 2023, https://data.europa.eu/doi/10.2759/739414.